

Óravázlat

Tantárgy: Erkölcstan

Életkor: 2. osztály

Témakör: Társaim – Ők és én

Téma: Óra a kiközösítésről, csúfolódásról

Az óra célja és feladat: Önmagunk és mások pozitív, szeretetteljes elfogadása. Senki sem tökéletes, de mindenkinek vannak értékei. A kiközösítés elkerülése. Az empátia, a szociális érzékenység fejlesztése, közösségépítés.

Kompetenciafelesztés fókuszai:

Önismerettel összefüggő kompetenciák, önszabályozás (tolerancia, nyitottság, véleményelfogadás, bizalom, empátia), szociális kompetenciák, anyanyelvi kompetenciák

Az órán alkalmazott módszerek: játékok, megbeszélés

Tanulásszervezés: frontális osztálymunka, páros munka

Taneszközök, szemléltetés: kérdéskártyák, rajzlap, zsírkréta, színes ceruza, képek: Mazsola, Tádé, Egérke, Fülöpke

Megelőző feladat a tanító számára: kérdéskártyák elkészítése, képek nyomtatása

A következő óra témája: Fésűs Éva: Mese egy vadkörtefáról c. meséjén keresztül az emberi értékek, jó tulajdonságok keresése, a másság elfogadása

Készítette: Oroszné Szabó Györgyi

Az óra menete

1. Ráhangolódás, feszültségoldás

Játék: Mi változott meg?

Az egyik tanuló kimegy a teremből, kint megváltoztatja a ruházatának egy részét.

- Amikor bejön, a többieknek ki kell találniuk, hogy mi változott meg rajta.
- A kitaláló lesz a következő, aki kimegy.

Játék, frontális munkaforma 5'

2. A feldolgozandó téma előkészítése

Kihívok 3 gyereket a teremből. Megkérem őket, hogy játsszák el beszéd nélkül, hogy közösen játszanak, aztán hirtelen csúfolni kezdik az egyiküket, aki sírva elszalad.

Az osztály feladata kitalálni, vajon mi történhetett.

Kérdések:

Benneteket csúfoltak már? Miért?

Történt-e már olyan, hogy ti csúfoltatok valakit, megbántatok és bocsánatot is kértetek emiatt?

Szerepjáték, megbeszélés, frontális munkaforma 5'

3. Motiváció

A táblán képek:

Mazsola, Tádé, Malacka, Egérke, Fülöpke

Kiket láttok a képeken?

Honnan ismeritek őket? (Bálint Ágnes: Mazsola és Tádé c. meséjéből)

Szemléltetés, megbeszélés, frontális munkaforma 2'

4. Téma feldolgozása

Beszélgetőkör kialakítása a teremben

Bálint Ágnes: Mazsola c. könyvéből Az öreg malac c. fejezet, tanítói bemutatással

Kérdések:

Hogyan viselkedett ebben a történetben Mazsola?

Tetszett ez nektek?

Mit gondoltok a viselkedéséről?

Hogyan viselkedett a másik két kis állat?

Miért csúfolták Manócskát?

A barátai miért csúfolták Mazsolát?

Miért sírt Mazsola?

Manócska milyen történetet mesélt Mazsolának?

Miért ezt a mesét mondta neki?

Szerintetek Mazsola ezek után fog még másokat csúfolni?

Véleményetek szerint van olyan ember, aki hibátlan, akit semmiért sem lehet csúfolni, elítélni?

Milyen külső tulajdonságokért lehet valaki más, mint a többi ember? Mit érezhet az, akit ezek miatt a dolgok miatt megbámulnak, kigúnyolnak? Ő tud ezeken változtatni?

Milyen belső tulajdonságokért lehet valaki más, mint a többi ember?

Ő tudna ezeken változtatni?

Ha megkérdezne benneteket egy jó tündér, hogy milyen külső tulajdonságotokon változtatnátok, mi lenne az?

Véleményalkotás - páros munka: A beszélgetőkörből mindenki a helyére megy. A gyerekek párban fognak dolgozni. Minden pár kap egy kérdéskártyát. Az öreg malac c. mese alapján meg kell röviden fogalmazniuk gondolataikat, véleményüket. Válaszukat indokolniuk is kell!

5 perc eltelte után megosztják a párok egymással gondolataikat az osztály előtt. Mivel egy kártyát több pár is megkapott, összehasonlítják a véleményüket.

Megbeszélés, frontális, páros munkaforma 20'

5. Játék

„Nekem tetszik benned, hogy...” játék

Egy-egy kiválasztott gyerekről mondanak jó tulajdonságokat.

Játék, frontális munkaforma 5'

6. Összegzés

Mi a mese tanulsága?

A mese tanulságának megbeszélése, hangsúlyozva, hogy önmagunk és mások pozitív,

szeretetteljes elfogadása mennyire fontos, mivel mindenkinek vannak értékei. Mindenben lehet hibát találni, mivel senki sem tökéletes. Ahányan vagyunk, annyifélek vagyunk. A mi feladatunk egymás tisztelete és szeretete, ezáltal a kiközösítés elkerülése is.

Megbeszélés, frontális munkaforma 3'

7. Az óra értékelése

Pozitívumok, és hogy mire kell máskor odafigyelni.

3'

8. Házi feladat

Készítsetek illusztrációt Mazsola meséjének valamelyik részletéhez!

Melléklet

Kérdéskártyák:

Mi okozta a történetben a problémát?

Az, hogy _____

Miért? Azért, mert _____

Mit gondoltatok a történet elején arról, hogy mi lesz a vége?

Azt gondoltuk, hogy _____

Azért, mert _____

Mit tettek volna másképp Mazsola helyében?

Azt, hogy _____

Miért? Azért, mert _____

Melyik szereplő „bőrébe bújtatok” volna bele a legszívesebben?

Miért? Azért, mert _____

Melyik szereplő „bőrébe NEM bújtatok” volna bele a legszívesebben?

Miért? Azért, mert _____

Mit tettek volna másképp Egérke és Fülöpke helyében?

Azt, hogy _____

Miért? Azért, mert _____

(Bálint Ágnes: Mazsola és Tádé, részlet)

Az öreg malac

Nem messze a tökháztól volt egy nagy tócsa. Mikor befagyott, Egérke hívta Mazsolát, hogy menjenek csúszkálni a tócsa jegére.

Csúszkáltak, és közben beszélgettek.

- Manócskának olyan hegyes az orra! - állapította meg Egérke. - És olyan hosszú!
- Borzasztó hosszú! - helyeselt Mazsola. Egérke mindjárt kitalált egy verset:

Manócska, Manócska,

Hosszú orrod, de ócska!

Hát ez nagyon tetszett Mazsolának. Ide-oda csúszkáltak, és teli tüdőből fújták:

Manócska, Manócska,

Hosszú orrod, de ócska!

Később arra jött Fülöpke, hatalmas kötéssel a fülén.

- Nézd, Egérke! - bökte oldalba Mazsola Egérkét. - Fülöpkének milyen nagy most a füle!

Egérke csak vihogott:

- Akkora a füle, mint egy tepsi.

Mazsolának ez is nagyon tetszett.

- TepsifülűFülöpke! TepsifülűFülöpke! - kiabálta, ahogy csak a torkán kifért.

Fülöpke megsértődött és elszaladt. Mazsolának sem volt már kedve tovább csúszkálni, mert fázott. Hazabaktattak hát, hogy elkérjék Mazsola számára Manócska régi nagykendőjét, amit a lábára szokott teríteni, ha hűlőfélben volt a szoba.

Manócska gondosan bebugyolálta Mazsolát.

- A fülemre is! - vezényelt Mazsola. - Az fázik a legjobban.

Végül Mazsolából nem látszott más, csak az orra. Kiment Egérkéhez, de az már Fülöpkével társalgott, aki időközben megint előkerült valahonnan. Mikor meglátták a bebugyolált Mazsolát, hahotázni kezdtek.

- Ki ez az öreg malac? - kérdezte Fülöpke a nevetéstől dülöngélve. Egérke meg azt cincogta nagy vidáman:

- Mazsola nagymama, Mazsola nagymama!

Mazsola csak állt ott bambán, és hol az egyikre nézett, hol a másokra. Végül sarkon fordult, és bement a házba.

- Bogozd le rólam ezt a csúnya kendőt, Manócska!
- Mi az? - csodálkozott Manócska. - Már nem játszotok?
- Nem! - rőfögte Mazsola. - Már nem.

- Én meg, mikor a nagy nevetést hallottam, azt hittem, milyen jól mulattok.

Mazsolának csöpp kedve sem volt részletezni a dolgokat, ezért csak este bökte ki:

- Egérkéék csúfoltak.
- O, szegénykém! - simogatta meg Manócska. - A csúfolódás nagyon tud fájni.

Onnan tudom, hogy kicsi koromban engem is mindig csúfoltak a seregélyek a hosszú orrom miatt.

- Csúnya seregélyek! - kiáltott Mazsola méltatlankodva. - Majd adnék én neked téged csúfolni!

Manócska megsimogatta Mazsola feje búbját.

- Kedves kicsi Mazsolám! - mondta gyöngéden.

A kedves kicsi Mazsolának erre hirtelen eszébe jutott, hogy délután ő is csúfolta Manócskát a hosszú orra miatt. Ettől úgy elkeseredett, hogy sírva fakadt.

- Mi történt? - nézett rá Manócska.
- Semmi, Manócska, semmi...brühühü... de ne haragudj Mazsolára, Manócska!

Ugye, nem haragszol?

Manócska még inkább elképedt.

- Nem haragszom! - mondta csodálkozva. - Miért is haragudnék?

Hiszen ha Mazsola mert volna erre válaszolni! De minthogy bátorsága nem volt, hát csak szipogott, könnyezett, s fújta az orrát olyan trombitálással, hogy Manócska azt hitte, náthás. Gyorsan ágyba dugta hát a szipákoló malacot, még azt is megkérdezte tőle, ne meséljen-e.

- Dehogynem! - kapott a szón Mazsola. - Mesélj a zöld disznóról!
- Már megint? - húzta fel Manócska a szemöldökét. - Inkább olvasok neked.

Hiszen legutóbb is arról szólt a mese.

- Nem baj, Manócska! Most egy másik zöld disznóról mesélj! Egy másikról!

Tudod!

Mit volt mit tenni, Manócska elkezdte a mesét egy másik zöld disznóról, amelyik eredetileg nem is zöld volt, hanem rózsaszínű, mint minden más malac. És ez a malac

egy nap sétálni ment a vadvirágos rétre.

Olyan volt ez a rét, mint a hímzett terítő, telis-tele szebbnél szebb színes virágokkal. És micsoda fű nőtt azon a réten! Valóságos selyem!

A kisdisznó körülnézett a vadvirágos réten, és elhatározta, hogy itt megpihen.

- Aha! - szólt közbe Mazsola. - Biztosan hozott magával uzsonnát, azt akarta megenni!

- O, nem! - ingatta Manócska a fejét. - Ez a mi malacunk uzsonna helyett olvasnivalót hozott magával. Különféle újságokat, mint például a Kukoricalevél című mezőgazdasági szaklapot meg az Ólunk tája című képes folyóiratot, amelyből mindenki megtudhatta, hogyan kell kukoricaszárból televíziós antennát készíteni. Nos, ezekkel az újságokkal a kisdisznó letelepedett egy vadrózsabokor tövébe, és addig fel sem kelt, míg az utolsó betűig ki nem olvasta. Akkor azután eldobta az újságokat. A szél végighömpölygette a sok papírlapot a réten, s a szép, vadvirágos rét tele lett papírfoszlányokkal. És ez még semmi! Mert a kisdisznó fogta magát, és a fübe hemperedett. Élvezte a hempergést a selymes fűben, végighemperegte hát az egész rétet, úgyhogy ott már sem virágot szedni, sem kaszálni nem lehetett többé. No, hanem mikor feltápászkodott a hempergésből, hát akkor a füle hegyétől a farka csücskéig zöld volt, akár egy uborka. És amerre ment, mindenki megmosolyogta, kicsúfolta.

- Én nem csúfolnám - szólalt meg Mazsola váratlanul.

- Én sem - mondta Manócska. - Jól megcibálnám a fülét, amiért lehemperegte a fűvet, de nem csúfolnám azért, hogy zöld lett. Elég baj az neki, minek még csúfolni is érte?

Azzal betakargatta Mazsolát, a petróleumlámpát pedig elfordította, hogy ne világítson szemébe a fény.